

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره هفتم - سال چهارم

تاریخ چاپ ۱۳۸۶/۴/۳۱

شماره چاپ ۱۸۲۴

شماره ثبت ۷۱۰

دوفوریتی

لایحه انتشار اوراق مشارکت توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

دوفوریت این لایحه در جلسه علنی مورخ ۱۳۸۶/۴/۳۱ به تصویب رسید.

اداره کل قوانین

باسمه تعالی

شماره ۳۷۳۶۶/۶۳۸۰۱

تاریخ ۱۳۸۶/۴/۲۵

جناب آقای دکتر حداد عادل

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه انتشار اوراق مشارکت توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که بنا به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۰ هیأت وزیران با قید دوفوریت به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می شود.

محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور

در راستای سهم نمودن مردم در تأمین منابع لازم جهت انجام طرحها و پروژهها و سود ناشی از آن و با عنایت به تصمیم هیأت عامل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مبنی بر واگذاری نقدینگی جمع آوری شده به بانکهای

عامل جهت مشارکت در سرمایه‌گذاری بلندمدت و به تبع آن از بین رفتن شبهه ربوی بودن، لایحه زیر برای طی تشریفات قانونی تقدیم می‌گردد:

لایحه انتشار اوراق مشارکت توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ماده واحده- در اجراء بند(ح) ماده(۱۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به منظور اجراء سیاستهای پولی و کنترل نقدینگی در چهارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا - مصوب ۱۳۶۲- مبلغ چهل هزار میلیارد(۴۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰)ریال اوراق مشارکت منتشر کند./ن

وزیر امور اقتصادی و دارایی

رئیس جمهور

سابقه

بند «ح» ماده (۱۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱

ماده ۱۰ -

ح - به منظور اجرای سیاستهای پولی به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود که از ابزار اوراق مشارکت و سایر ابزارهای مشابه در قالب عقود اسلامی موضوع قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ با تصویب مجلس شورای اسلامی استفاده نماید.

قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)

فصل اول - (اهداف و وظایف نظام بانکی در جمهوری اسلامی ایران)

ماده ۱ - اهداف نظام بانکی عبارتند از:

- ۱ - استقرار نظام پولی و اعتباری بر مبنای حق و عدل (با ضوابط اسلامی) به منظور تنظیم گردش صحیح پول و اعتبار در جهت سلامت و رشد اقتصاد کشور.
- ۲ - فعالیت در جهت تحقق اهداف و سیاستها و برنامه های اقتصادی دولت جمهوری اسلامی با ابزارهای پولی و اعتباری.
- ۳ - ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش تعاون عمومی و قرض الحسنه از طریق جذب و جلب وجوه آزاد و اندوخته ها و پس اندازها و سپرده ها و وسیع و تجهیز آنها در جهت تأمین شرایط و امکانات کار و سرمایه گذاری به منظور اجرای بند "۲" و "۹" اصل چهل و سوم قانون اساسی.
- ۴ - حفظ ارزش پول و ایجاد تعادل در موازنه پرداختها و تسهیل مبادلات بازرگانی.
- ۵ - تسهیل در امور پرداختها و دریافتها و مبادلات و معاملات و سایر خدماتی که به موجب قانون بر عهده بانک گذاشته می شود.

ماده ۲ - وظایف نظام بانکی عبارتند از:

- ۱ - انتشار اسکناس و سکه های فلزی رایج کشور طبق قانون و مقررات.
- ۲ - تنظیم، کنترل و هدایت گردش پول و اعتبار طبق قانون و مقررات.
- ۳ - انجام کلیه عملیات بانکی ارزی و ریالی و تمهید یا تضمین پرداختهای ارزی دولت طبق قانون و مقررات.

۴ - نظرات بر معاملات طلا و ارز و ورود و صدور پول رایج ایران و ارز و تنظیم مقررات مربوط به آنها طبق قانون.

۵ - انجام عملیات مربوط به اوراق و اسناد بهادار طبق قانون و مقررات.

۶ - اعمال سیاستهای پولی و اعتباری طبق قانون و مقررات.

۷ - عملیات بانکی مربوط به آن قسمت از برنامه های اقتصادی مصوب که از طریق سیستم پولی و اعتباری باید انجام گیرد.

۸ - افتتاح انواع حسابهای فرض الحسنه (جاری و پس انداز) و سپرده های سرمایه گذاری مدت دار و صدور اسناد مربوط به آنها بر طبق قوانین و مقررات.

۹ - اعطای وام و اعتبار بدون ربا (بهره) طبق قانون و مقررات.

۱۰ - اعطای وام و اعتبار و ارائه سایر خدمات بانکی به تعاونیهای قانونی جهت تحقق بند "۲" اصل ۴۳ قانون اساسی.

۱۱ - انجام معاملات طلا و نقره و نگاهداری و اداره ذخائر ارزی و ضلای کشور با رعایت قوانین و مقررات مربوط به آن.

۱۲ - نگاهداری وجوه ریالی مؤسسات پولی و مالی بین المللی و یا مؤسسات مشابه و یا وابسته به این مؤسسات طبق قانون و مقررات.

۱۳ - انعقاد موافقتنامه پرداخت در اجرای قراردادهای پولی و بازرگانی و ترانزیتی بین دولت و سایر کشورها طبق قانون و مقررات.

۱۴ - قبول و نگهداری امانات طلا و نقره و اشیاء گرانبها و اوراق بهادار و اسناد رسمی از اشخاص حقیقی و حقوقی و اجاره صندوق امانات.

۱۵ - صدور و تأیید و قبول ضمانتنامه ارزی و ریالی جهت مشتریان.

۱۶ - انجام خدمات وکالت و وصایت بر طبق قانون و مقررات.

فصل دوم - تجهیز منابع پولی

ماده ۳ - بانکها می توانند، تحت هر یک از عناوین ذیل به قبول سپرده مبادرت نمایند:

الف - سپرده های فرض الحسنه:

۱ - جاری.

ب - سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار.

تبصره - سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار که بانک در بکار گرفتن آنها وکیل می‌باشد، در امور مشارکت، مضاربه، اجاره به شرط تملیک، معاملات اقساطی، مزارعه، مساقات، سرمایه‌گذاری مستقیم، معاملات سلف و جعاله مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ماده ۴ - بانکها مکلف به بازپرداخت اصل سپرده‌های قرض‌الحسنه (پس‌انداز و جاری) می‌باشند و می‌توانند اصل سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار را تعهد و یا بیمه نمایند.

ماده ۵ - منافع حاصل از عملیات مذکور در تبصره ماده "۳" این قانون، بر اساس قرارداد منعقد، متناسب با مدت و مبالغ سپرده‌های سرمایه‌گذاری و رعایت سهم منابع بانک به نسبت مدت و مبلغ در کل و جوه به کار گرفته شده در این عملیات، تقسیم خواهد شد.

ماده ۶ - بانکها می‌توانند، به منظور جذب و تجهیز سپرده‌ها، با اتخاذ روشهای تشویقی از امتیازات ذیل به سپرده‌گذاران

اعطا نمایند:

الف - اعطای جوایز غیر ثابت نقدی یا جنسی برای سپرده‌های قرض‌الحسنه.

ب - تخفیف و یا معافیت سپرده‌گذاران برای استفاده از تسهیلات اعطایی بانکی در موارد مذکور در فصل سوم.

فصل سوم - تسهیلات اعطایی بانکی

ماده ۷ - بانکها می‌توانند، به منظور ایجاد تسهیلات لازم برای گسترش فعالیت بخشهای مختلف تولیدی و بازرگانی و خدماتی قسمتی از سرمایه و یا منابع مورد نیاز این بخشها را به صورت مشارکت تأمین نمایند.

ماده ۸ - بانکها میتوانند، در امور و یا طرحهای تولیدی و عمرانی مستقیماً به سرمایه‌گذاری مبادرت نمایند. برنامه آن گونه سرمایه‌گذاریها باید در ضمن لایحه بودجه سالانه کل کشور به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد و نتیجه ارزیابی طرح حاکی از عدم زیان‌دهی باشد.

تبصره - بانکها به هیچ وجه حق ندارند در تولید اشیاء تجملی و مصرفی غیر ضروری سرمایه‌گذاری نمایند.

ماده ۹ - بانکها می‌توانند به منظور ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش امور بازرگانی در چهار چوب سیاستهای بازرگانی دولت، منابع مالی لازم را بر اساس قرارداد مضاربه در اختیار مشتریان با اولویت دادن به تعاونیهای

قانونی قرار دهند.

تبصره - بانکها در امر واردات مجاز به مضاربه با بخش خصوصی نمی‌باشند.

ماده ۱۰ - بانکها می‌توانند، به منظور ایجاد تسهیلات لازم در گسترش امر مسکن، با هماهنگی وزارت مسکن و شهرسازی، واحدهای مسکونی ارزان قیمت به منظور فروش اقساطی و یا اجازه به شرط تملیک احداث نمایند.
تبصره - تملک زمین با رعایت قانون اراضی شهری جهت احداث واحدهای مسکونی موضوع ماده ۱۰ توسط بانکها بلامانع است.

ماده ۱۱ - بانکها می‌توانند، به منظور ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش امور صنعت و معدن، کشاورزی و خدمات اموال منقول را بنا به درخواست مشتری و تعهد او مبنی بر خرید و مصرف و یا استفاده مستقیم مال و یا اموال مورد درخواست خریداری نموده و با اخذ تأمین به صورت اقساطی به مشتری بفروشند.

ماده ۱۲ - بانکها می‌توانند، به منظور ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش امور خدماتی، کشاورزی، صنعتی و معدنی، اموال منقول و غیر منقول را بنا به درخواست مشتری و تعهد او مبنی بر انجام اجازه به شرط تملیک و استفاده خود، خریداری و به صورت اجازه به شرط تملیک به مشتری واگذار نمایند.

ماده ۱۳ - بانکها می‌توانند، به منظور ایجاد تسهیلات لازم جهت تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی به هر یک از عملیات ذیل مبادرت نمایند:

الف - مواد اولیه و لوازم یدکی مورد نیاز واحدهای تولیدی را بنا به درخواست این واحدها و تعهد آنها مبنی بر خرید و مصرف مواد اولیه و لوازم یدکی مورد درخواست، خریداری و به صورت نسبه به واحدهای مذکور بفروشند.

ب - آن قسم از تولیدات این واحدها را که سهل‌البیع باشد بنا به درخواست آنها پیش خرید نمایند.

ماده ۱۴ - بانکها موظفند جهت تحقق اهداف بندهای ۲ و ۹ اصل ۴۳ قانون اساسی بخشی از منابع خود را از طریق

قرض الحسنه به متقاضیان اختصاص دهند. آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت دولت می‌رسد.

ماده ۱۵ - کلیه قراردادهایی که در اجرای مواد "۹"، "۱۱"، "۱۲"، "۱۳" و "۱۴" این قانون مبادله می‌گردد، به موجب قراردادی که بین طرفین منعقد می‌شود، در حکم اسناد لازم‌الاجراء و تابع مفاد آیین‌نامه اجرایی اسناد رسمی است.

ماده ۱۶ - بانکها می توانند به منظور ایجاد تسهیلات لازم برای گسترش امور تولیدی، بازرگانی و خدماتی مبادرت به جماعه نمایند.

ماده ۱۷ - بانکها می توانند، اراضی مزروعی و یا باغات را که در اختیار و تصرف خود دارند به مزارعه و یا مساقات بدهند.

فصل چهارم - بانک مرکزی ایران و سیاست پولی

ماده ۱۸ - بانک مرکزی ایران که از این پس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نامیده می شود در مورد شرکتهای دولتی که سهام آن صد درصد متعلق به دولت نیست، فقط می تواند طبق عملیات مجاز در این قانون عمل نماید.

ماده ۱۹ - سیاست اعتباری و تسهیلات اعطایی کوتاه مدت (یکساله) به پیشنهاد مجمع عمومی بانک مرکزی و تصویب هیأت دولت تعیین شده و سیاست اعتباری و تسهیلات اعطایی پنج ساله و درازمدت در ضمن لوایح برنامه های عمرانی پنج ساله و درازمدت کشور جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می شود.

ماده ۲۰ - بانک مرکزی ایران در حسن اجرای نظام پولی و اعتباری کشور می تواند با استفاده از ابزار ذیل، طبق آیین نامه ای که به تصویب هیأت وزیران می رسد بر اساس ماده ۱۹ در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند:

۱ - تعیین حداقل و یا حداکثر نسبت سهم سود بانکها در عملیات مشارکت و مضاربه این نسبتها ممکن است در هر یک از رشته های مختلف متفاوت باشد.

۲ - تعیین رشته های مختلف سرمایه گذاری و مشارکت در حدود سیاستهای اقتصادی مصوب و تعیین حداقل نرخ سود احتمالی برای انتخاب طرحهای سرمایه گذاری و مشارکت حداقل نرخ سود احتمالی ممکن است در هر یک از رشته های مختلف متفاوت باشد.

۳ - تعیین حداقل و حداکثر نسبت سود بانکها در معاملات اقساطی و اجاره به شرط تملیک در تناسب با قیمت تمام شده مورد معامله. این نسبتها ممکن است در موارد مختلف متفاوت باشد.

۴ - تعیین انواع و میزان حداقل و حداکثر کارمزد خدمات بانکی (مشروط بر این که بیش از هزینه کار انجام شده نباشد) و حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری که توسط بانکها دریافت می شود.

۵ - تعیین نوع، میزان، حداقل و حداکثر امتیازات موضوع ماده "۶" و تعیین ضوابط تبلیغات برای بانکها در این موارد.

۶ - تعیین حداقل و حداکثر میزان مشارکت، مضاربه، سرمایه گذاری، اجاره به شرط تملیک، معاملات اقساطی،

نسیه، سلف، مزارعه، مساقات، جماله و قرض الحسنه برای بانکها و یا هر یک از آنها در هر یک از موارد و رشته‌های مختلف و نیز تعیین حداکثر تسهیلات اعطایی به هر مشتری.

فصل پنجم - متفرقه

ماده ۲۱ - بانک مرکزی با هر یک از بانکها و نیز بانکها یا بکدیگر مجاز به انجام عملیات بانکی ریوی نمی‌باشند.

ماده ۲۲ - بانکها می‌توانند، با اجازه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شرکتهای دولتی به عملیات مجازبانکی مبادرت نمایند.

ماده ۲۳ - وجوه دریافتی تحت عنوان کارمزد و حق الوکاله جزو درآمدهای بانکها بوده و قابل تقسیم بین سپرده گذاران نمی‌باشند.

ماده ۲۴ - معافیت از سود بازرگانی و یا معافیت‌های مالیاتی اعطایی طبق قانون به کارخانجات و مؤسسات تولیدی به بانکهایی که از لحاظ واردات و یا مالکیت جانشین کارخانجات و یا مؤسسات تولیدی می‌شوند نیز تعلق می‌گیرد.

ماده ۲۵ - واحدهایی که بانکها در آنها مشارکت و یا سرمایه‌گذاری نموده باشند تابع قانون تجارت خواهند بود، مگر این که مشمول قانون دیگری باشند.

ماده ۲۶ - پس از تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات معایر لغو و اختیارات و وظایف مذکور در قانون پولی و بانکی و لایحه قانونی اداره امور بانکها و متمم آن که در این قانون به مراجع ذیصلاح دیگری سپرده شده است از مراجع قبلی سلب می‌گردد.

ماده ۲۷ - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است آیین‌نامه اجرایی این قانون را با پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و پس از تصویب هیأت دولت که نباید مدت تهیه و تصویب آن از مدت ۴ ماه بیشتر باشد به مرحله اجرا بگذارد.

قانون فوق مشتمل بر بیست و هفت ماده و چهار تبصره در جلسه روز سه‌شنبه هشتم شهریور ماه یک هزار و سیصد و شصت و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۲،۶،۱۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

قانون اصلاح ماده ۱۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا و الحاق دو تبصره به آن

ماده واحده - ماده ۱۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا به شرح ذیل اصلاح و دو تبصره به آن اضافه می‌شود:

ماده ۱۵ اصلاحی - کلیه قراردادهایی که در اجرای این قانون مبادله می‌گردد به موجب قراردادی که بین طرفین منعقد می‌شود در حکم اسناد رسمی بوده و در صورتی که در مفاد آن طرفین اختلافی نداشته باشند لازم الاجرا بوده و تابع مفاد آیین‌نامه اجرایی اسناد رسمی می‌باشد.

آن دسته از معاملات مربوط به اموال غیر منقول و اموال منقول که طبق قوانین و مقررات موضوعه باید در دفاتر اسناد رسمی انجام شوند کماکان طبق تشریفات مربوط انجام خواهد شد.

تبصره ۱ - چنانچه در هر یک از موارد اعطای تسهیلات بانکی بیش از یک قرارداد بین بانک با مشتریان خود در دفتر اسناد رسمی تنظیم گردد حقوق متعلق اعم از هر نوع عوارض حق الثبت و نظایر آن نسبت به سند اول محاسبه و دریافت خواهد شد و در مورد قرارداد بعدی تعلق حقوق مزبور منوط به افزایش رقم مندرج در قراردادهای بعدی نسبت به رقم مذکور در قرارداد ماقبل آن است در این صورت حقوق متعلق اعم از هر نوع عوارض، حق الثبت و نظایر آن به استثنای حق التحریر باید به نسبت ما به التفاوت دو رقم فوق‌الذکر محاسبه و دریافت گردد. ملاک تشخیص ارتباط قراردادها اعلام بانک ذریعته می‌باشد.

تبصره ۲ - در مواردی که وسائق نقلیه موتور (ساخت کارخانجات داخلی یا وارداتی) مع الواسطه بانکها از طریق اعطای تسهیلات بانکی به اشخاص منتقل می‌گردد بانک انتقال‌دهنده از لحاظ مقررات مالیات نقل و انتقال در حکم انتقال دهند دست اول تلقی خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه روز پنج‌شنبه بیست و هشتم اسفند ماه یک هزار و سیصد و شصت و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۵) اصلاحی قانون عملیات بانکی بدون ربا

ماده واحده - تبصره‌های زیر بعنوان تبصره‌های (۱) و (۲) به ماده (۱۵) اصلاحی قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۵ اضافه می‌شود و تبصره‌های (۱) و (۲) فعلی به ترتیب به تبصره‌های (۳) و (۴) تغییر می‌یابد:

تبصره ۱ - کلیه وجوه و تسهیلات اعطائی که بانکها در اجرای این قانون به اشخاص حقیقی و حقوقی پرداخت نموده یا می‌نمایند و برابر قرارداد تنظیمی مقرر شده باشد که اشخاص مذکور در سررسید معینی وجوه و

تسهيلات دريافتي به انضمام سود و خسارت و هزينه هاي ثبتي و اجرائي، دادرسي و حق الوكاله را بپردازند، در صورت عدم پرداخت و اعلام بانك بستانكار قابل مطالبه و وصول است و كليه مراجع قضائي و دواير اجرائي ثبت و دفاتر اسناد رسمي مكلفند بر اساس مفاد اسناد و قراردادهاي تنظيمي نسبت به صدور حكم و اجرائيه و وصول مطالبات بانك، طبق مقررات اين قانون اقدام نمايند.

تبصره ۲ - اشخاصي كه در قالب استفاده از خدمات بانكي از وجوه و منابع مالي بانكها به نحو غير مجاز بهره مند مي شوند مكلفند علاوه بر استرداد وجوه مذكور، خسارت مربوط را به ترينبي كه در قراردادهاي تنظيمي مقرر شده باشد پرداخت نمايند.

تاريخ تصويب ۱۳۷۶، ۱۱، ۲۹

تاريخ تايبید شورای نگهبان ۱۳۷۶، ۱۲، ۶

قانون تعيين سقف انتشار اوراق مشاركت توسط بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران

ماده واحده - در اجرائي بند (ح) ماده (۱۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي ايران، به بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران اجازه داده مي شود تا پايان سال ۱۳۸۴ تا سقف پانزده هزار ميليارد ريال اوراق مشاركت منتشر نمايد.

تبصره ۱ - نرخ سود علي الحساب اوراق مزبور كه از محل منابع بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران پرداخت مي شود هماهنگ با سياست هاي اقتصادي دولت و متناسب با نرخ سود سپرده هاي بانكي و همچنين ميزان انتشار اوراق و تقويم زماني انتشار در هر مرحله به تصويب شوراي پول و اعتبار خواهد رسيد.

تبصره ۲ - تقديبگي جمع آوري شده در اجرائي اين قانون توسط بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران براي مشاركت در سرمايه گذاري هاي صرفاً توليدي در قالب عقود اسلامي انجام خواهد شد و استفاده از آن براي ساير مصارف مجاز نخواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علني روز سه شنبه مورخ بيست و چهارم آبان ماه يكهزار و سيصد و هشتاد و چهار مجلس شوراي اسلامي تصويب و در تاريخ ۱۳۸۴/۸/۲۵ به تأييد شوراي نگهبان رسيد.

غلامعلي حدادعادل - رئيس مجلس شوراي اسلامي

قانون تعیین سقف انتشار اوراق مشارکت توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ماده واحده - در اجرای بند(ح) ماده(۱۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود از محل اوراق مشارکت قابل انتشار در سال ۱۳۸۵ به منظور کنترل نقدینگی مبلغ بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت منتشر کند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و چهارم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۵/۶/۱ به تأیید شورای نگهبان رسید.

غلامعلی حدادعادل- رئیس مجلس شورای اسلامی

قانون انتشار اوراق مشارکت توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ماده واحده- در اجراء بند(ح) ماده(۱۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به منظور اجراء سیاستهای پولی و کنترل نقدینگی در چهارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا- مصوب ۱۳۶۲- مبلغ ده هزار میلیارد(۱۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اوراق مشارکت منتشر کند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و پنجم بهمن‌ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۵/۱۲/۲ به تأیید شورای محترم نگهبان رسید.

غلامعلی حدادعادل- رئیس مجلس شورای اسلامی

قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت

ماده ۱- به منظور مشارکت عموم در اجرای طرحهای عمرانی انتفاعی دولت مندرج در قوانین بودجه سالانه کل کشور و طرحهای سودآور تولیدی و ساختمانی و خدماتی، به دولت و شرکتهای دولتی و شهرداری‌ها و

مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات عام‌المنفعه و شرکتهای وابسته به دستگاههای مذکور و همچنین شرکتهای سهامی عام و خاص و شرکتهای تعاونی تولیدی اجازه داده می‌شود طبق مقررات این قانون قسمتی از منابع مالی مورد نیاز برای اجرای طرحهای مذکور شامل منابع مالی لازم برای تهیه مواد اولیه مورد نیاز واحدهای تولیدی را از طریق انتشار و عرضه عمومی اوراق مشارکت تامین نمایند.

تبصره - تشخیص انتفاعی بودن طرحهای عمرانی دولت موضوع این ماده با رعایت تعریف قانونی "طرح انتفاعی" به عهده هیاتی مرکب از نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. این قبیل طرحها در پیوست طرح‌های عمرانی لوایح بودجه سالانه کل کشور با علامت مشخص درج خواهد شد.

ماده ۲- اوراق مشارکت، اوراق بهادار با نام یا بی‌نامی است که به موجب این قانون به قیمت اسمی مشخص برای مدت معین منتشر می‌شود و به سرمایه‌گذارانی که قصد مشارکت در اجرای طرحهای موضوع ماده (۱) را دارند واگذار میگردد.

دارندگان این اوراق به نسبت قیمت اسمی و مدت زمان مشارکت، در سود حاصل از اجرای طرح مربوط شریک خواهند بود.

خرید و فروش این اوراق مستقیماً و یا از طریق بورس اوراق بهادار مجاز می‌باشد.

ماده ۳- انتشار اوراق مشارکت از طرف دولت صرفاً برای تامین منابع مالی موردنیاز جهت اجرای طرحهای عمرانی انتفاعی دولت موضوع ماده (۱) به میزانی که در قوانین بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی می‌شود مجاز خواهد بود.

تضمین بازپرداخت اصل و سود علی‌الحساب و سود تحقق یافته این قبیل اوراق توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی از محل اعتبارات ردیف‌های خاصی که توسط سازمان برنامه و بودجه به‌همین منظور در قوانین بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی می‌شود به‌عمل خواهد آمد.

تبصره - انتشار اوراق مشارکت به منظور تامین منابع مالی لازم برای اجرای طرحهای عمرانی انتفاعی دولت مندرج در قوانین بودجه سالانه کل کشور که مجری آنها شرکتهای دولتی و یا شهرداری‌ها می‌باشند نیز مشمول حکم این ماده می‌باشد.

ماده ۴- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران طرحهای مشمول این قانون به استثناء طرح عمرانی انتفاعی دولت موضوع ماده (۳) را که توسط شرکتهای دولتی، شهرداری‌ها و مؤسسات و شرکتهای غیردولتی موضوع

ماده (۱) ارائه می شود بررسی نموده و در صورتی که دارای توجیهات کامل اقتصادی، فنی و مالی باشد، پس از ارائه تضمین کافی توسط موسسه و یا شرکت متقاضی به بانک عامل، مجوز انتشار اوراق مشارکت به میزان لازم صادر خواهد کرد.

تبصره ۱ - درخواست انتشار اوراق مشارکت توسط شرکتهای دولتی قبل از ارائه به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باید به تصویب مجمع عمومی و یا شورای عالی شرکتهای مربوط رسیده باشد.

تبصره ۲ - حداکثر میزان (سقف) اوراق مشارکت قابل انتشار برای طرحهای موضوع این ماده در هر سال با توجه به سیاستهای پولی و مالی کشور توسط شورای پول و اعتبار تعیین و اعلام می گردد.

تبصره ۳ - میزان (سقف) اوراق مشارکت قابل انتشار برای طرحهای موضوع این ماده در مورد هریک از متقاضیان می بایستی متناسب با خالص دارایی های وی (مجموع دارایی ها منهای مجموع بدهی ها) باشد.

ماده ۵ - شرکتهای دولتی، شهرداری ها و موسسات و شرکتهای غیردولتی موضوع ماده (۱)، در صورت انتشار اوراق مشارکت مکلف اند بازپرداخت اصل و سود متعلق را در سررسیدهای مقرر در اوراق مذکور، تعهد و تضمین نمایند. در صورت عدم ایفای تعهدات مزبور در سررسیدهای مقرر، بانک عامل مکلف است از محل تضمین مذکور در ماده (۴) راسا اقدام نماید.

تبصره - پرداخت سود علی الحساب به ترتیبی که در اوراق مشارکت قید می شود مجاز می باشد.

ماده ۶ - شرکتهای سهامی عام می توانند طبق این قانون اوراق مشارکت قابل تبدیل یا تعویض با سهام منتشر کنند. شرایط و نحوه تبدیل و تعویض این قبیل اوراق طبق آیین نامه اجرایی این قانون خواهد بود.

ماده ۷ - مبالغ پرداختی و یا تخصیصی بابت سود متعلق به اوراق مشارکت مشمول مالیات مقطوع به نرخ پنج درصد (۵٪) می باشد و به سود اوراق مشارکت و معاملات اوراق مذکور هیچگونه مالیات دیگری تعلق نمی گیرد.

پرداخت کنندگان سود اوراق مشارکت اعم از علی الحساب و قطعی مکلفند در هر پرداخت یا تخصیص، مالیات متعلق را به نرخ مذکور کسر و ظرف مدت ده روز از تاریخ پرداخت یا تخصیص به حسابی که توسط خزانه داری کل تعیین می شود واریز و رسید آن را ظرف سی روز از تاریخ واریز همراه با فهرستی متضمن میزان سود پرداختی به حوزه مالیاتی مربوط تسلیم نمایند.

پرداخت کنندگان سود اوراق مشارکت و در صورت تخلف از انجام تکالیف مذکور مشمول مقررات متن ماده ۱۹۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۶۶ خواهند بود.

تبصره - پرداخت مالیات سود پرداختی و یا تخصیصی به اوراق مشارکتی که قبل از تاریخ اجرای این قانون منتشر شده است با نرخ مقرر در این ماده برعهده دستگاههای منتشرکننده اوراق مذکور می باشد.

ماده ۸ - در صورتی که شرکت های سهامی خاص وابسته به دستگاههای مذکور در ماده (۱) این قانون به سهامی عام تبدیل شوند، دارندگان اوراق مشارکت شرکتهای مزبور در خرید سهام از اولویت برخوردار می باشند.

ماده ۹ - سود پرداختی به دارندگان اوراق مشارکت جزو هزینه های قابل قبول در حساب مالیاتی موضوع ماده (۱۴۸) قانون مالیاتهای مستقیم محسوب می گردد.

ماده ۱۰ - مصرف وجوه حاصل از واگذاری اوراق مشارکت در غیر اجرای طرحهای مربوط، در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال عمومی محسوب خواهد شد.

ماده ۱۱ - مقررات مواد (۲) و (۵) و (۷) و (۸) و (۹) و (۱۰) و (۱۲) این قانون و تبصره های ذیل مواد مذکور شامل اوراق مشارکتی که تا قبل از اجرای آن منتشر شده اند نیز می گردد.

ماده ۱۲ - آیین نامه اجرایی این قانون متضمن مشخصات طرحهای سودآوری تولیدی، ساختمانی و خدماتی، شرایط و میزان و نحوه انتشار و عرضه اوراق مشارکت و چگونگی تبدیل و تعویض اوراق مذکور با سهام شرکتهای سهامی عام و همچنین نحوه اعمال نظارت بر اجرای صحیح این قانون با پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان بورس اوراق بهادار ظرف مدت شش ماه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳ - وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند گزارشی متضمن میزان و انواع اوراق مشارکت منتشره طی هر سال را همراه با اظهار نظر در خصوص آثار اقتصادی انتشار اوراق مذکور برای اطلاع کمیسیونهای برنامه و بودجه، امور اقتصادی و دارائی و تعاون و دیوان محاسبات و بودجه مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند.

تاریخ تصویب ۱۳۷۶،۶،۳۰

تاریخ تایید شورای نگهبان ۱۳۷۶،۷،۲

قانون الحاق یک ماده به قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت

ماده واحده - متن زیر به عنوان ماده (۱۲) به قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت - مصوب ۱۳۷۶،۶،۳۰ - الحاق و شماره مواد (۱۲) و (۱۳) قانون یاد شده به ترتیب به (۱۳) و (۱۴) اصلاح می گردد:

ماده ۱۲ - کلیه صندوقهای بازنشستگی و عناوین مشابه از جمله صندوق بازنشستگی مشمولین قانون استخدام نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و سازمان تأمین اجتماعی و کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی و

شرکتهای دولتی و وابسته به دولت از جمله شرکتهای و مؤسساتی که شمول قوانین و مقررات عمومی در مورد آنها مستلزم ذکر نام است و شهرداریها و مؤسسات وابسته به شهرداریها، حسب مورد مجازند درصدهای از وجوهی را که به هر عنوان برای بازنشستگی یا پس انداز دریافت و یا در حسابهای مربوط وارد و ثبت می نمایند به اوراق مشارکت منتشره از سوی دولت تبدیل کنند. همچنین کلیه شرکتهای تعاونی و بخش خصوصی مجازند درصدهای از سپردهها و ذخایر قانونی خود را که توسط هیأت وزیران تعیین می شود به اوراق مزبور تبدیل نمایند.

تبصره ۱ - وجوه موضوع قانون تشکیل حساب پس انداز کارکنان دولت تصویب ۱۱،۲۶، ۱۳۷۶ - از شمول حکم این ماده مستثنی می باشد.

تبصره ۲ - آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارت امور اقتصادی و دارائی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۷، ۱۲، ۱۳۷۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی